

Protestantse geloofsgemeenschap De Verbinding

Beziel, gedreven, betrokken

Beleidsplan
Pinksteren 2017 - Pinksteren 2021

Inhoudsopgave

Woord vooraf	3
1 De Verbinding - wie wij zijn en onze kernwaarden	5
2 Verbonden met kerk en samenleving	8
3 Eredienst en kerkmuziek	10
4 Pastoraat	13
5 Diaconaat	17
6 Kinderen en jongeren	21
7 Catechese en kringen	24
8 Communicatie en publiciteit	27
9 Vrijwilligersbeleid	30
10 Gebouwen	33
11 Financiën	36

Woord vooraf

Het ontstaan van dit beleidsplan

Met Pinksteren 2016 ontstond de Protestantse geloofsgemeenschap De Verbinding. Na jarenlange samenwerking en voorbereiding werden de Maranathawijkgemeente en de Vredeskerkgemeente, twee wijkgemeenten van de Protestantse Gemeente te Leiden, officieel samengevoegd. De nieuwe naam werd met meerderheid van stemmen gekozen uit de vele suggesties van gemeenteleden. De samengevoegde kerkenraad besloot De Verbinding niet meer aan te duiden als 'wijkgemeente' maar als 'geloofsgemeenschap', in aansluiting op de ontwikkelingen in kerk en samenleving.

Het is een bewuste keuze geweest om eerst formeel beide wijkgemeenten samen te voegen en daarna te beginnen met het schrijven van een nieuw beleidsplan: als één geloofsgemeenschap hebben we vooruit gekeken en gesproken over de toekomst van de kerk in Leiden en onze plek daarbinnen. We hebben er een jaar voor nodig gehad en nu - op de eerste verjaardag van De Verbinding - ligt het er, als een nieuw begin: 'Bezield, gedreven, betrokken' - het beleidsplan tot Pinksteren 2021.

Elk beleidsplan kent zijn eigen ontstaansgeschiedenis, zo ook dit plan. Na het maken van een hoofdstukindeling heeft de kerkenraad aan elke werkgroep of commissie gevraagd met enkele scribenten om de tafel te gaan voor het schrijven van een kort plan voor de nabije toekomst, rekening houdend met de voornemens uit de laatste beleidsplannen van Maranathawijk- en Vredeskerkgemeente en de vraag waarom die wel of niet gerealiseerd zijn. De kerkenraad nam de taak op zich het concept voor het eerste hoofdstuk over de kernwaarden te schrijven.

Over de concepten die zo zijn ontstaan, is vervolgens gesproken door alle scribenten en kerkenraadsleden tezamen. De diaconie keek mee bij het pastoraat en omgekeerd, de leiding van de jeugdkapel reageerde op de plannen voor het kringwerk, enzovoort: een vruchtbare bespreking vanuit de vele dwarsverbanden tussen alle aspecten van het gemeentelieven, die aanleiding is geweest tot een aanpassing van de concept-hoofdstukken.

Een gemeenteberaad in aansluiting op de eredienst op een zondagochtend werd gebruikt om met gemeenteleden in gesprek te gaan over de kernwaarden uit het eerste hoofdstuk. Ook een gesprek tussen enkele kerkenraadsleden en alle aan De Verbinding verbonden theologen concentreerde zich op het eerste hoofdstuk. Ook deze besprekingen hebben geleid tot een aantal aanpassingen van het beleidsplan.

Op deze manier is een breed draagvlak ontstaan voor de tekst die nu voorligt. De laatste versie is besproken en vastgesteld in een gemeenteberaad dat plaatsvond op woensdag 31 mei 2017.

Deel uitmaken van de Protestantse Gemeente te Leiden

Tijdens het werken aan dit plan is de kerkenraad zich er steeds van bewust geweest dat we niet geïsoleerd leven, maar deel uitmaken van de Protestantse Gemeente te Leiden (PGL). Over plannen en ideeën spreken we in de Algemene Kerkenraad van de PGL en in het geregelde overleg met de Geloofsgemeenschap van de samenwerkende kerken in de Merenwijk, en met Protestantse Gemeente Leiden Zuidwest, het zogenaamde Vierstromenberaad. Vanuit onze bezinning op de

komende jaren hopen we een constructieve bijdragen te kunnen leveren aan het beleid van de Algemene Kerkenraad van de PGL.

Tenslotte nog een opmerking over de status van dit stuk. Er is geprobeerd concreet te benoemen wat de voornemens zijn, hoe die gerealiseerd kunnen worden en wie taken op zich nemen. Dit betekent dat het plan een en ander niet dichttimmerd, maar een richting wijst, een weg die we willen gaan. Het beleidsplan is bedoeld om te stimuleren die weg te gaan en telkens opnieuw afwegingen te maken als nieuwe inzichten zich aandienen. In die zin is dit plan een 'levend document', bedoeld als leidraad en toetssteen, geen 'stuk voor in de la'.

Namens de kerkenraad,

B. Oerlemans (voorzitter)

1 De Verbinding - wie zijn wij en wat zijn onze kernwaarden?

‘Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dat is het grootste en eerste gebod. Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf.’
(Matteüs 22:37-38)

A. Wie wij zijn: een gemeenschap om te vieren en te leven

De Protestantse geloofsgemeenschap De Verbinding in Leiden leeft vanuit het verbond tussen God en zijn mensen, waarover we lezen in de verhalen uit het Oude en Nieuwe Testament. Dit verbond schenkt vertrouwen en voedt het verlangen om te leven in verbinding met de samenleving als geheel en met andere geloofsgemeenschappen en de directe omgeving (de wijk) in het bijzonder. Vanuit deze verbinding zijn wij actief op zoek naar wat ons leven zin geeft, hoe wij van elkaar kunnen leren en elkaar tot steun kunnen zijn. Dit doen wij vanuit de inspiratie die God ons biedt. Wij realiseren ons dat we een kleiner wordende geloofsgemeenschap zijn en dat de gemiddelde leeftijd van onze leden stijgt. We zijn ons er ook van bewust dat we in een tijd leven waarin het niet meer vanzelf spreekt te geloven en waarin ‘de’ kerk niet meer bestaat: er is een grote verscheidenheid aan geloofsgemeenschappen, elk met zijn eigen kleur. Dit doet een beroep op onze creativiteit en betekent dat wij realistisch moeten omgaan met onze ambities.

- Wij geven uiting aan ons verlangen, onze ambitie en inspiratie door met elkaar te vieren, te belijden, te leven en te handelen. Geïnspireerd door Jezus Christus en Gods geest staan wij open voor iedereen die op zoek is naar God, zingeving, bemoediging, geborgenheid of troost.
- Wij vieren samen dat wij, geroepen door de God van Abraham en Sara, Isaak en Rebecca, Jakob en Rachel en Lea, op weg gaan naar de toekomst die ons in de verhalen van de Bijbel voor ogen wordt gesteld en gestalte heeft gekregen in Jezus Christus. Wij geven de zondagse erediensten met elkaar vorm als centraal moment in het leven van onze geloofsgemeenschap.
- Wij belijden dat we door God en zijn zoon Jezus Christus zijn geroepen om te getuigen en uit te dragen wat het Evangelie, de goede boodschap, in de huidige tijd kan betekenen.
- Wij leren samen en proberen Christus’ voorbeelden en beloften van vrede en gerechtigheid vorm en inhoud te geven in ons dagelijks handelen, ook waar die voorbeelden en beloften om verzet of strijd vragen.
- Wij zijn een thuis voor wie troost, bemoediging en geestkracht zoekt in het leven, geïnspireerd door Gods Geest en het samenvattende gebod: ‘Heb God lief, en heb uw naaste lief als uzelf.’

B. De kernwaarden van De Verbinding

Liefde

De kernwaarde die voorop gaat en alle andere samenbindt, is liefde. De liefde van God komt op ons af. Zij wordt geen bezit, maar blijft een toezegging en is tegelijk een opdracht om in verbondenheid te streven naar een leven in gerechtigheid en vrede voor allen die God op onze weg zendt.

Verdraagzaam

Wij willen ruimte bieden aan en ruimdenkend zijn in de richting van de mensen om ons heen, binnen en buiten onze geloofsgemeenschap. Omdat ieder mens anders en waardevol is.

Ruimhartig

Wij willen onze ogen en harten openen voor onze naasten, dichtbij en verder weg. Wij willen onze talenten delen, waar mogelijk geestelijke of financiële ondersteuning bieden en onbaatzuchtig klaar staan voor onze medemens, dichtbij of ver weg.

Betrokken

Gevoed door Gods betrokkenheid op ons willen wij met hart en ziel betrokken zijn op iedereen die op ons pad komt. Deze betrokkenheid komt vanuit ons hart. De Verbinding staat voor een actieve betrokkenheid, waarin we in verbondenheid met elkaar leven en van waaruit wij streven naar gerechtigheid. Wij luisteren naar de ander en geloven dat God naar ons luistert.

Geborgen

De Verbinding wil een gemeenschap zijn waarin iedereen zich welkom kan voelen en geborgen mag weten. Een warme omgeving die toegankelijk is voor iedereen, ongeacht zijn of haar persoonlijke omstandigheden.

Bezield

Bezieling staat voor inspiratie en creativiteit, moed en standvastigheid. Deze bezieling ontvangen wij door Gods geest en de verhalen uit de Bijbel. Deze bevlogenheid voelen wij van binnenuit en willen wij uitdragen in de samenleving.

C. Waar gaan wij heen? - onze doelen

In deze beleidsperiode, die volgt op de totstandkoming van onze nieuwe geloofsgemeenschap, willen wij actief nadenken over en werken aan de opbouw van onze geloofsgemeenschap en onze plaats en rol in de stad, binnen gelovend Leiden en in de directe omgeving van de Vredeskerk en de Wijkplaats. Daarbij streven wij naar het behoud van de sterke en vertrouwde kanten van onze geloofsgemeenschap, maar bekijken wij onze beleidsdoelstellingen ook kritisch en realistisch, mede aan de hand van de beschikbare mensen en middelen. In ons denken en handelen zoeken wij naar creatieve manieren om de talenten van de leden van onze geloofsgemeenschap en anderen te benutten. Dit betekent bijvoorbeeld dat wij:

- Binnen en buiten de PGL op basis van openheid, wederzijdse betrokkenheid en respect in gesprek blijven over vormen van samenwerking, zonder voorwaarden vooraf of een vaststaand einddoel.
- Doorgaan met het zoeken naar nieuwe, aansprekende vormen van vieren, met actieve participatie van gemeenteleden.
- Kinderen en jongeren actief blijven betrekken bij de geloofsgemeenschap. Hierbij zoeken wij naar aansprekende vormen om de ideeën en wensen van de kinderen en jongeren te laten doorklinken binnen onze geloofsgemeenschap.
- Met zorgvuldigheid en liefde verder werken aan de opbouw van het pastoraat in onze geloofsgemeenschap en werken aan beleidsvorming voor de (middel)lange termijn.
- Voortdurend zoeken naar manieren van leren die passen in deze tijd.

- Nog actiever, met vertrouwde en vernieuwende vormen, communiceren over wie wij zijn en wat wij doen, zowel binnen onze geloofsgemeenschap als naar buiten toe.
- Streven naar een optimaal gebruik van onze gebouwen voor kerkelijke en andere activiteiten, waarbij onze gebouwen herkenbare en toegankelijke plaatsen in de stad zijn.
- Vertrouwde en vernieuwende inkomstenbronnen aanboren om vanuit een gezonde financiële basis vorm en inhoud te geven aan onze geloofsgemeenschap.
- Met elkaar in gesprek blijven over wat we als gemeente willen doen, wat anders kan, of wat niet meer hoeft.

2 Verbonden met kerk en samenleving

'Thuis in de stad.'

Geloofsgemeenschap De Verbinding staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van een groter geheel. De Verbinding wil, zoals haar naam aangeeft, samen met andere christelijke geloofsgemeenschappen binnen en buiten de PGL werken aan een nieuwe toekomst voor de kerk in Leiden.

A. Verbondenheid binnen de PGL

Dit doet De Verbinding in de eerste plaats door actief te participeren in de centrale organen van de PGL, de Algemene Kerkenraad, het College van Kerkrentmeesters en het College van Diakenen en door actief betrokken te zijn bij de totstandkoming van het Leids Kerkblad. Bijzonder punt van aandacht in de komende beleidsperiode is het vinden van voldoende gemeenteleden die dit belangrijke werk op zich willen nemen. Ook buiten de centrale organen is er veel te doen, niet in de laatste plaats in De Bakkerij, waar veel gemeenteleden actief zijn.

Binnen de PGL is in de afgelopen jaren een periodiek overleg tot stand gekomen tussen de Geloofsgemeenschap van de samenwerkende kerken in de Merenwijk, de Protestantse Gemeente Leiden Zuidwest en De Verbinding (het zogeheten Vierstromenberaad¹). Vertegenwoordigers van deze geloofsgemeenschappen bespreken enkele keren per jaar gezamenlijke thema's en vormen van samenwerking. In de komende beleidsperiode willen wij deze gesprekken voortzetten, waarbij het streven erop is gericht te komen tot concrete beleidsvoornemens en gezamenlijke activiteiten die een bijdrage kunnen leveren aan de vitaliteit van de PGL en haar geloofsgemeenschappen nu en in de toekomst.

B. Verbonden met andere kerken in Leiden

Er is een goede oecumenische samenwerking met de Evangelisch-Lutherse Gemeente en de Oud-Katholieke Parochie. Beide zijn klein in omvang, maar regionaal georiënteerd. Bij het opzetten van gezamenlijke activiteiten wordt met de verschillen in organisatie en traditie rekening gehouden, zodat ieder tot zijn recht komt en er ook van elkaar geleerd wordt. De pastores houden regelmatig overleg en nemen initiatief tot de volgende activiteiten die worden georganiseerd:

- Vespers op woensdagavond in de Adventsweken in de Evangelisch-Lutherse kerk.
- Vespers in de Stille Week (maandag, dinsdag en woensdag) in de Oud-Katholieke Kerk.
- Twee keer per jaar een oecumenische dienst, in januari en in oktober.
- Een oecumenisch leerhuis in de Adventsweken of voorafgaand aan een van de oecumenische diensten.

In De Wijkplaats zijn de afgelopen jaren regelmatig activiteiten georganiseerd in samenwerking met andere geloofsgemeenschappen, met name de Nederlands Gereformeerde Kerk te Oegstgeest en Crossroads Leiden. Het meest zichtbaar is het fietsenspreekuur op donderdagavond. In het

¹ Het Vierstromenberaad is ontstaan als een overleg tussen vier geloofsgemeenschappen, in de tijd dat de Maranathawijk- en Vredeskerkgemeente nog niet waren samengevoegd. De naam is ontleend aan Genesis 2:10.

hoofdstuk pastoraat worden twee andere activiteiten beschreven. Incidenteel zijn er ook vesperdiensten georganiseerd in De Wijkplaats.

In de komende beleidsperiode blijven wij in gesprek met onze oecumenische partners om onze samenwerking verder vorm te geven, maar ook om te evalueren of de huidige vormen van samenwerking nog voldoen aan de wederzijdse behoeften en kunnen rekenen op voldoende draagvlak binnen de deelnemende geloofsgemeenschappen. We kijken daarbij ook naar de mogelijkheden om oecumenische contacten in de regio Leiden te verbreden.

C. Een actieve bijdrage, vanuit een eigen identiteit

Als vitale geloofsgemeenschap zullen we in de komende jaren actief bijdragen aan de opbouw van de Protestantse Gemeente in onze stad. Dit doen we in lijn met wie we zijn en waar we heen willen gaan. De Verbinding:

- Wil haar identiteit van pastoraat en vieren verder ontwikkelen, als een actieve bijdrage aan de diversiteit van de PGL. Wij doen dit onder meer door het vervullen van een voortrekkersrol bij een aantal manifestaties (de jaarlijkse Leidse Kerkmuziekdag; het festival Songs of Freedom dat in 2017 voor het eerst wordt gevierd en dat hopelijk eveneens jaarlijks zal terugkeren) en in de samenwerking met gospelkoor Dawwagiem.
- Wil openstaan voor het gesprek over vormen van samenwerking, op basis van gelijkwaardigheid en respect, zonder voorwaarden vooraf of vaststaand einddoel. Regelmatig is er een open en constructief overleg met de Geloofsgemeenschap van de samenwerkende kerken in de Merenwijk en met Protestantse Gemeente Leiden Zuidwest in het Vierstromenberaad, over de toekomst van de afzonderlijke geloofsgemeenschappen en van de PGL.
- Wil haar bijdrage leveren aan algemeen beleid dat door de breedte van de PGL herkend en gedragen wordt. Dit beleid dient vooraf te gaan aan (al dan niet financiële) keuzes met naar verwachting ingrijpende gevolgen voor de toekomst van de Leidse kerk en haar geloofsgemeenschappen. Dit vraagt om onze solidariteit, binnen een toekomstgerichte visie op gemeente-zijn.
- Onze betrokkenheid bij de Raad van Kerken willen wij voortzetten.

3 Eredienst en kerkmuziek

'Vieren schept ruimte.'

A. Schets huidige situatie

Algemeen

De Verbinding is een brede geloofsgemeenschap, waarin het geloof op heel diverse wijzen wordt beleefd. De gemeente wil een plaats bieden aan jong en oud. De zondagse eredienst vormt de kern van het gemeentelven. De aandacht die geschonken wordt aan de schoonheid van de liturgie, in woord en muziek, voedt de verbinding met God. Op zondag staat, naast het gezamenlijk vieren, ook het elkaar ontmoeten centraal. De basisliturgie volgt in grote lijnen het katholieke ordinarium uit de oude kerk, maar er is ruimte om daarvan af te wijken en ruimte voor nieuwe experimenten. In de vieringen is er veel aandacht voor de uitleg van de Schrift. Daarnaast spelen samenzang, muziek, rituelen en de sacramenten een belangrijke rol. De vieringen worden zorgvuldig voorbereid in een bijeenkomst op dinsdagavond. De grote lijnen van de vieringen worden in het muzikaal-liturgisch overleg (MLO) voorbereid. Naast de voorganger treden ook ouderling en diaken op als liturg, en gaan cantor en organist voor in de gemeentezang. De wijkgemeente is ingeschaald in categorie III volgens de generale regeling voor de kerkmuziek.²

Organisten, cantor, cantorij, Dawwagiem

In de geloofsgemeenschap zijn een cantor-organist en een organist werkzaam. Een nieuwe cantorij is in 2015 opgericht. De cantorij verleent circa 6 keer per jaar medewerking aan de viering en bestaat uit een vaste kern van circa 25 zangers. De cantorij werkt semi-projectmatig: per dienst waaraan de cantorij medewerking verleent, wordt bekeken wie nodig en beschikbaar zijn. Er wordt afgewisseld tussen diensten met wat eenvoudiger en wat moeilijker repertoire. De primaire taak van de cantorij is de ondersteuning van de gemeentezang en het zingen van liederen en liturgische gezangen in afwisseling met de gemeente, 1-stemmig dan wel meerstemmig. Daarnaast heeft de cantorij de ambitie om zelfstandig kerkmuzikaal repertoire (bijvoorbeeld motetten) met eenvoudige moeilijkheidsgraad uit te voeren. In het algemeen wordt er voor een dienst 3-4 keer gerepeteerd. Gospelrockformatie Dawwagiem is sinds 2014 verbonden aan onze geloofsgemeenschap en verleent circa drie keer per jaar haar medewerking aan de vieringen. Afstemming over de medewerking en het repertoire wordt bereikt in het muzikaal-liturgisch overleg, waaraan een vertegenwoordiger van Dawwagiem deelneemt, en tijdens aparte dienstvoorbereidingen.

B. Doelstellingen in deze beleidsperiode

- Werken aan een liturgie en kerkmuzikale praktijk die ruimte biedt voor diversiteit in muziekstijlen en tradities en tegelijkertijd de eenheid in de liturgie bewaart (door: ambtsdragers, inclusief predikant, cantor en organist).
- Beproeven van nieuwe vormen van vieren (door: MLO, in samenwerking met commissie Spiritualiteit).
- Hernieuwde aandacht voor de rol van kinderen in de viering (door: MLO, in samenwerking met leiding kindernevendienst en jeugdkapel).
- Versterken van het kerkmuzikale profiel van de wijkgemeente (door: MLO en kerkenraad).

² Zie over de inschaling de *Generale Regeling voor de kerkmusici*, in het bijzonder artikel 2, 3 en 4.

- Aanschaf van een kistorgel ter aanvulling op bestaande instrumentarium (door: organisten in samenspraak met kerkenraad).
- Herbezinning op oecumenische verbanden en vieringen (door: kerkenraad in samenspraak met MLO).

C. Concrete voornemens

- Diversiteit en eenheid in de liturgie. De Verbinding is een gemeenschap waarin het geloof op verschillende manieren wordt beleefd en waarin een diversiteit aan voorkeuren voor bepaalde genres van liederen en muziek is terug te vinden. De Verbinding ziet het als een uitdaging om diverse muziekstijlen en liturgische elementen uit diverse tradities aan bod te laten komen. Het gevaar dat 'het iedereen naar de zin te willen maken' met zich brengt, is dat de liturgie geen eenheid uitstraalt maar een potpourri wordt waarin geen structuur en rode draad meer te herkennen is. Dit willen we voorkomen door:
 - (i) de muziek en de liederen qua tekst zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de thematiek van de viering en de tijd van het kerkelijk jaar.
 - (ii) de globale structuur van de eredienst (voorbereiding - opening van de Schrift - verkondiging - gebeden - (avondmaal) - wegzending en zegen) zoveel mogelijk intact te houden. Tijdens de voorbereidingen van de dienst wordt op dit aspect extra aandacht gevestigd.
- Beproeven van nieuwe vormen van vieren. Traditioneel staat in de protestantse liturgie het woord centraal. Ook in de liturgie van De Verbinding is dat het geval. Tegelijkertijd is er in de afgelopen tijd steeds meer behoefte gekomen aan het samen vieren, het ervaren van de verbinding met God en met elkaar. Afgelopen jaar is geëxperimenteerd met nieuwe vormen van vieren waarin veel aandacht is voor spiritualiteit en bezieling. Dit is vormgegeven in getijde-vieringen en meditatieve vieringen. Op gezette tijden zal ook in de komende periode dit soort vieringen gestalte krijgen. Onderdelen uit deze bijzondere vieringen zullen ook in de reguliere vieringen worden beproefd. Daarnaast kunnen aloude rituelen opnieuw aandacht en betekenis krijgen, door er bewust bij stil te staan, deze opnieuw vorm te geven of bepaalde accenten aan te brengen. Tevens willen we zoeken naar vormen waar de actieve participatie van de kerkgangers en de betrokkenheid van de kerkgangers bij de liturgie verder wordt gestimuleerd. Dit kan wellicht ook in het samenzijn na de dienst vormgegeven worden. Deze elementen vereisen nadere reflectie in het MLO of met groepen gemeenteleden in gesprekskringen of leerhuizen.
- Hernieuwde aandacht voor de rol van kinderen in de viering. De kinderen moeten zich thuis voelen en zich kunnen herkennen in de viering op zondag. Voor voorstellen voor nadere invulling van dit aandachtspunt wordt verwezen naar hoofdstuk 6.
- Versterken kerkmuzikale profiel van de geloofsgemeenschap. Binnen de PGL profileert De Verbinding zich op kerkmuzikaal gebied. Deze profilering wordt in de komende beleidsperiode versterkt door:

Continue aandacht voor kerkmuziek in de vieringen en daarbuiten (bijvoorbeeld in leerhuizen).

Werken aan kwaliteit van de cantorij. De cantorij functioneert naar tevredenheid en levert een waardevolle bijdrage aan de diensten. De leden zijn enthousiast. Nadruk in de komende tijd zal liggen op verdere opbouw van repertoire, met diversiteit van stijlen en moeilijkheidsgraad (onder andere 2-, 3- of 4-stemmige motetten, Taizé- en meditatieve muziek), en het verder werken aan de koorklank, met aandacht voor tijdige planning van repetities.

Jaarlijkse brainstorm in het muzikaal-liturgisch overleg over nieuwe initiatieven op kerkmuzikaal gebied.

Elk jaar wordt een cantatedienst georganiseerd met medewerking van professionele musici, eventueel aangevuld met amateurmusici.

Vanuit De Verbinding wordt jaarlijks de Leidse Kerkmuziekdag georganiseerd. Er wordt budget gealloceerd voor deze kerkmuziekdag uit de centrale of decentrale middelen.

Vanuit De Verbinding is het het initiatief genomen voor het gospelfestival Songs of Freedom. Als de pilot slaagt, wordt dit festival jaarlijks op of rond 1 juli - de dag van de herdenking afschaffing slavernij - gevierd. De Verbinding zal betrokken zijn bij de organisatie.

- Het huidige orgel is minder geschikt voor begeleiding van cantorij, koren, solisten en kleinere ensembles. We realiseren daarom de aanschaf van een kistorgel. Een kistorgel is ideaal voor de begeleiding van cantorij, solisten en kleinere ensembles en de samenzang in vieringen in de kleinere kring, zoals getijdenvieringen. Door een kistorgel wordt de intimiteit van een viering in kleinere kring onderstreept. Het kistorgel kan ook verhuurd worden voor concerten.

D. Benodigde menskracht, partners en middelen

Menskracht

Voor het vormgeven van het beleid op het gebied van eredienst en kerkmuziek is in eerste instantie een goed functionerend MLO nodig. Naast de zittende leden die direct betrokken zijn bij de vormgeving van de eredienst is het wenselijk dat nog een of twee gemeenteleden toetreden.

Partners

Naast het MLO is de kerkenraad nodig bij het realiseren van alle genoemde voornemens. De PGL en haar geloofsgemeenschappen zijn een belangrijk klankbord voor het versterken van het kerkmuzikaal profiel. Het College van Kerkrentmeesters moet betrokken worden bij de aanschaf van een kistorgel. Vanzelfsprekend worden de oecumenische partners betrokken bij een herbezinning op de oecumenische vieringen.

Middelen

Een begroting voor lopende zaken rond eredienst en kerkmuziek wordt jaarlijks ingediend. Deze bedraagt ca. € 2.500.

Voor de organisatie van de kerkmuziekdag is circa € 750 per jaar nodig.

Voor de aanschaf van een kistorgel moet worden gedacht aan een bedrag van ca. € 20.000. Dit zou bijeengebracht kunnen worden door subsidieaanvragen, legaten en andere acties.

4 Pastoraat

‘Verbinding zoeken.’

A. Beschrijving huidige situatie

In 2015 is de samenwerking tussen de Maranathawijk- en Vredeskerkgemeente ook in de organisatie van het pastoraat op gang gekomen. Sinds we in 2016 zijn begonnen met gezamenlijk te vergaderen in het pastoraal beraad, zijn bestaande activiteiten en manieren van werken op elkaar afgestemd en is een begin gemaakt met het werken aan vernieuwing van het pastoraat met het oog op de toekomst van onze geloofsgemeenschap, De Verbinding.

Er zijn twee pastorale beroepskrachten werkzaam voor De Verbinding: een predikant (100%) en een kerkelijk werker (50%). Beiden maken deel uit van het pastoraal beraad en hebben regelmatig werkoverleg, waarin het pastoraat een belangrijke plek inneemt. Voor de jaren 2016 en 2017 hebben zij in samenspraak met het pastoraal beraad een plan opgesteld met taakverdeling en aandachtspunten.

De pastoraal ouderlingen en pastoraal medewerkers binnen de geloofsgemeenschap vervullen een belangrijke taak. Niet alleen zijn er allerlei meer of minder pastorale acties waar zij een rol in spelen, ook leggen ze contacten en verwijzen zij mensen. Zonder deze samenhang zou de geloofsgemeenschap niet zijn wie zij is. Tegelijk is dit ook een punt van aandacht en enige zorg. Het aantal mensen dat beschikbaar is om zich in te zetten voor het pastoraat zal in de komende tijd kleiner worden. Bovendien eindigt de aanstelling van de kerkelijk werker in deze beleidsperiode (juni 2018). Dit is aanleiding om na te denken over en te werken aan een ‘vernieuwd pastoraat’, waarin tot uitdrukking komt hoe we in een stad als Leiden kerk willen en kunnen zijn.

Er zijn dus twee fasen in de huidige beleidsperiode te onderscheiden: tot juni 2018 - wanneer de huidige aanstelling van de kerkelijk werker zal zijn beëindigd - en daarna. Op korte termijn zullen het pastoraal beraad en de kerkenraad zich moeten voorbereiden op de tijd na mei 2018. In onze bijdrage aan de Perspectiefnota 2018 voor de Algemene Kerkenraad hebben we als geloofsgemeenschap aangegeven ‘pastoraat nieuwe stijl’ te willen ontwikkelen. We denken dan vooral aan:

- pastoraat vanuit invalshoeken verder ontwikkelen (intern)
- in samenwerking met niet-kerkelijke instanties pastoraal present zijn in de wijken met het oog op ontmoeting en sociale cohesie (bijvoorbeeld Netwerk Levensvragen Leiden, sociale wijkteams, STUV) (extern)
- 1 op 1 - ontmoetingen tussen jongeren en ouderen binnen en buiten de geloofsgemeenschap (intern en extern)

B. Doelstelling

In deze beleidsperiode willen we werken aan ‘verbindend pastoraat’. Dat betekent dat we ons in de activiteiten en werkzaamheden laten leiden door twee (werk)woorden:

- ontmoeten (intern)
- netwerken (extern; zie ook onder D)

We organiseren het werk vanuit invalshoeken die overeenkomen met manieren waarop mensen betrokken zijn bij de kerk:

1. Welkom heten en introduceren
2. Opgroeien en opvoeden
3. Tiener zijn en volwassen worden
4. Oud worden en afhankelijk zijn
5. Zieken troosten, eenzamen bemoedigen
6. Leren geloven
7. Spiritueel leven
8. Een druk leven hebben, een volle agenda - en toch behoefte aan bezinning.

Bij elke invalshoek gaat het om de *pastorale presentie* bij de genoemde activiteit. Deze pastorale presentie is zowel naar buiten gericht als naar binnen. De werkwijze wordt vereenvoudigd: geen subcommissies, maar één of twee leden van het pastoraal beraad besteden speciale aandacht aan een invalshoek.

In het kader van pastorale presentie noemen we hier ook dat alle kinderen tot en met 12 jaar een verjaardagskaart krijgen; gemeenteleden boven de 80 jaar ontvangen een verjaardagsbloemetje.

C. Voornemens

- Verbindend pastoraat binnen de geloofsgemeenschap

De kerkelijk werker en predikant bezoeken van Pinksteren 2016 tot Pinksteren 2018 degenen die regelmatig de diensten meevieren.

- Verbinding met gemeenteleden die in een tehuis of serviceflat wonen

De kerkelijk werker is tot juni 2018 aanspreekpunt voor pastoraal contact met gemeenteleden die in tehuizen wonen (Lorentzhof, Groenhoven, Robijnhof, Roomburg, serviceflat Cronestein, serviceflat Schouwenhove). In Robijnhof (4 keer per jaar, alle met avondmaalsviering en Schouwenhove (11 keer per jaar, waarvan 2 maal met avondmaalsviering) worden kerkdiensten gevierd waarin de predikant en kerkelijk werker regelmatig voorgaan. De predikant gaat ook 1 of 2 keer per jaar voor in diensten van zorgcentra Groenhoven en Overrhijn.

Over de situatie vanaf juni 2018 moet binnenkort besluitvorming plaatsvinden.

- Verbinding met zieken

De predikant is aanspreekpunt voor gemeenteleden die in het ziekenhuis zijn opgenomen en voor mensen die chronisch ziek zijn (revalidatiecentrum of thuiswonend).

- Verder willen we in de komende periode speciale aandacht besteden aan spiritueel leven. Het gaat hier om nieuwe initiatieven en om voortzetting van onlangs genomen initiatieven, waarbij we denken aan:

ohtendgebed in de Stille Week, vanaf 2018

meditaties. Er is al een begin gemaakt (adventsmeditaties in december 2016; workshop 'Meditatie en Reformatie' in februari 2017)

kloosterbezoek, voorjaar 2018

bijzondere diensten (in samenwerking MLO), zoals Goede Vrijdag in 2016 en Witte Donderdag in 2017

- Pastoraat krijgt ook gestalte in groepsverband. Dat gebeurt al bij de volgende activiteiten: Wijkcafé, SAT, mobiele theebrigade, gemeentemaaltijden veertigdagentijd, Paasontbijt, Kerstviering 70+, Running Dinner, kampeerweekend jeugdkapel, Hemelvaartweekend en de vrijwilligersmiddag die tweejaarlijks wordt gehouden.

Daarnaast zijn er twee pastorale activiteiten in De Wijkplaats die meer naar buiten zijn gericht: een wekelijkse inloopmiddag voor de bewoners van de wijk, met voorafgaand een vrouwenbijeenkomst. De Wijkplaats is dan vol met spelende kinderen en hun ouders. En eens in de 14 dagen is er een meidenclub, voor meisjes uit de wijk van 10-16 jaar. Zij hebben een aanmoedigingsprijs ontvangen van de gemeente Leiden. Beide activiteiten worden georganiseerd in samenwerking met de Nederlands Gereformeerde Kerk te Oegstgeest.

Daar willen we aan toevoegen: een jaarlijks ‘groot pastoraal beraad’ voor iedereen die betrokken is bij pastoraat, in het bijzonder degenen die bezoekwerk verrichten. In deze bijeenkomst komt een thema aan de orde en willen we elkaar bemoedigen en inspireren.

Enkele activiteiten zijn toe aan herdefiniëring of worden beëindigd:

- De contactmorgens die twee keer per jaar in de Vredeskerk worden gehouden zijn toe aan vernieuwing. De bedoeling is een laagdrempelig leerhuis te organiseren. We denken aan ‘morgenlezingen’ die 3 à 4 keer per jaar worden gehouden. Over de doelgroep en samenwerking met anderen (kerkelijk en niet-kerkelijk) moet goed worden nagedacht bij een nieuwe opzet. De predikant en kerkelijk werker nemen hierin het voortouw. De suggestie vanuit de gemeente om het klassieke ‘groothuisbezoek’ in een moderne vorm nieuw leven in te blazen, kan hierbij worden betrokken.
- Een einde wordt gemaakt aan de jaarlijkse ontmoetingsdag (‘ziekendag’). Door de veranderingen binnen zorginstellingen blijkt een dergelijke dag geen functie meer te hebben. Beter is het in omgekeerde richting te denken: hoe kunnen we in de vorm van kleine erediensten en gesprekskringen contact houden met kerkleden die in verzorgingshuizen of serviceflats wonen?

D. Partners

Voor een aantal activiteiten / nieuwe initiatieven zal samenwerking worden uitgebreid of gezocht met instanties in de stad:

- Bed, bad en brood-voorziening van STUV (Maansteenpad de Mors). Hierbij wordt gedacht aan het uitnodigen van vluchtelingen die in deze voorziening verblijven tijdens het WijkplaatsCafé op vrijdagmiddag. Het doel is elkaar te ontmoeten en in gesprek te zijn. Dit bevordert de sociale cohesie in de wijk. Het is niet de bedoeling hulp te bieden, dat gebeurt al via de contacten met de Leidse Studenten Ekklesia en De Bakkerij.
- Blijf van mijn lijf huis-Leiden (Rosa Manus); de opbrengst van de gemeentemaaltijden in 2017 is ten goede gekomen aan deze instelling. De kerkelijk werker zal informeren of men in het Blijf van mijn lijf huis de weg naar De Verbinding weet te vinden als dit gewenst is.
- Netwerk Levensvragen Leiden. Tot het takenpakket van de predikant hoort bestuurlijke betrokkenheid bij de stichting die het werk van NLL mogelijk maakt. Deze stichting is een neutrale organisatie die burgers van Leiden op een laagdrempelige manier de mogelijkheid biedt om aandacht te besteden aan vragen of problemen op het gebied van zingeving. Voor de stichting werkt een consultant levensvragen.

- Ouderencontact ProfBurgwijk - (nog te bepalen)
- Sociaal Wijkteams – In de Mors is helder dat de Wijkplaats en het sociaal wijkteam hetzelfde gebouw delen en dus ‘buren zijn’. Indien nodig weet men elkaar te vinden. Voor het wijkteam in de Professorenwijk geldt dat een hernieuwde kennismaking op zijn plaats kan zijn. De kerkelijk werker zal dit onderzoeken.

Voor alle hier genoemde instanties geldt dat we met het oog op de beschikbare menskracht dienen te kiezen wat we in een bepaalde periode willen en kunnen doen en in welke vorm. Soms zal het gaan om onderhouden van contact, in andere gevallen kunnen mensen actief participeren of zelfs betrokken zijn bij nieuwe initiatieven. Hierbij is het belangrijk om daar waar het diaconale aspect het pastorale overlapt, dit af te stemmen met de diaconie.

5 Diaconaat

‘Mijn idee van de hemel is een lekker grote ‘baked potato’ en iemand om het mee te delen.’ (Oprah Winfrey)

A. Doelstelling

Diaconaat is een roeping van de christelijke gemeente om - in navolging van Christus - oog, oor en zorg te hebben voor leden van de gemeente en voor anderen die onder druk leven, hetzij van incidentele aard dan wel van structurele aard, zowel in eigen omgeving als elders in de wereld. Deze zorg komt tot uitdrukking in:

- Het verlenen van bijstand, verzorging en bescherming aan mensen die dat nodig hebben en hiermee geborgenheid geven aan hen die dat nodig hebben.
- Het oproepen van de gemeenteleden om in woord en daad bijstand, verzorging en bescherming te bieden aan mensen die dat nodig hebben, vanuit de bezieling in de kerk.
- Het bijeenbrengen en beheren van geld en goederen ter ondersteuning van bovengenoemde activiteiten.

De diakenen zijn initiërend, stimulerend, sturend en hebben ook een uitvoerende taak hierin. Richtinggevend hierbij zijn:

- Het luisteren naar de noden én de inzichten van mensen, (belangen)groepen en volken die hulp ontvangen en (leren) kijken vanuit de positie van de hulpontvanger.
- Gelijkwaardigheid: diaconale hulp gaat uit van het principe van gelijkwaardigheid van de hulpgever en de hulpontvanger, ook al is de maatschappelijke positie van beiden vaak verschillend.
- Het vergroten van de bewustwording bij de hele kerkelijke gemeente.
- Missionaire activiteiten ontplooiën voor de gehele gemeente.
- Solidariteit: partij kiezen voor mensen zonder rechten door de stem te verheffen tegen het onrecht dat hen wordt aangedaan.

B. Evaluatie afgelopen beleidsperiode

De afgelopen beleidsperiode is er het een en ander veranderd in de activiteiten. Zo zijn er dingen verdwenen, zoals de Kerstavondmaaltijd, maar ook nieuwe dingen gestart. Te denken valt aan de mobiele theebrigade en de inzameling voor de Voedselbank. Iedere vergadering, 4 keer per jaar, worden alle activiteiten geëvalueerd en besproken. Dan wordt bekeken hoe we het hebben ervaren en of we het op de jaarplanning laten staan. Zo is bijvoorbeeld de invulling van de schrijfactie van Amnesty International veranderd van een schrijfgroep naar een activiteit voor na de zondagse dienst.

Dit betekent dat alle onderstaande activiteiten voor de komende beleidsperiode op de jaarplanning staan, omdat ze volgens onze diakenen belangrijk zijn en bestaansrecht hebben.

C. Overzicht huidige activiteiten

1 Eredienst

In de eredienst vervult de diaken van dienst een belangrijke taak. Samen met de predikant of kerkelijk werker gaat de diaken voor aan de Tafel van de Heer. Hij/zij verzorgt de voorbeden, geeft leiding aan de inzameling en nodigt de aanwezigen uit deel te nemen aan de viering van het Avondmaal.

2 De Bakkerij

Zowel bij de interne als externe activiteiten wordt nauw samengewerkt met diaconaal centrum De Bakkerij. Een aantal diakenen en vrijwilligers uit onze geloofsgemeenschap is actief in De Bakkerij, zowel op bestuursniveau als in het dagelijks werk.

De activiteiten die in ieder geval samen met De Bakkerij worden gedaan, zijn:

- Actie zomerbonnen (jaarlijks). In het voorjaar van 2017 gaan de Diaconieën en SUN Leiden zomerbonnen beschikbaar stellen (in plaats van de kerstbonnen), omdat in de zomertijd iets extra's zeer welkom is. Onze diakenen geven namen door aan De Bakkerij en nemen contact op met de scholen in de wijk om ook bij hen te informeren of zij namen weten van gezinnen die hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen. Als de bonnen beschikbaar zijn, worden ze door de diakenen verspreid.
- Paasbrodenactie (tweejaarlijks). De Paasbrodenactie kent inmiddels al een lange traditie sinds de opening van het Diaconaal Centrum in zijn huidige vorm. De Bakkerij ontleent niet voor niets haar naam aan de oude Armenbakkerij, die eeuwenlang brood bakte voor Leidse gezinnen die in zware economische tijden maar moeilijk de eindjes aan elkaar konden knopen. Om het jaar (in de oneven jaren) helpen onze diakenen bij de lokale verkoop van de broden.

3 Hulpvragen

Voor concrete hulpvragen kunnen diakenen - al of niet in overleg met De Bakkerij - verwijzen naar hulpverlenende instanties. Uiteraard kunnen directe diaconale contacten ook een pastoraal aspect hebben. Op dit punt vindt overleg plaats met de predikant of met het pastoraal beraad.

4 Maaltijden

De organisatie van het Paasontbijt is de laatste tijd een taak geworden van de diaconie. In goede samenwerking met de koster en met hulp van gemeenteleden wordt een sfeervolle bijeenkomst gehouden, die door de deelnemers wordt gewaardeerd.

De diaconie is structureel vertegenwoordigd bij de eetgroep SAT (Samen aan Tafel).

In de veertigdagentijd wordt er iedere woensdag in de Wijkplaats een eenvoudige maaltijd gekookt. Tijdens de maaltijd is er een moment van bezinning dat door een gemeentelid wordt voorbereid. De opbrengst van deze maaltijden gaat naar een, door de kerkenraad en eters gekozen, goed doel. We proberen steeds een lokaal project te steunen. In 2016 is er gekozen voor de burens, het Bed Bad en Brood huis. Elk jaar schuiven ongeveer 20-30 mensen aan tafel. In 2017 hebben voor het eerst de deelnemers van SAT en van de gemeentemaaltijden op een woensdag in de veertigdagentijd samen gegeten.

5 Mobiele theebrigade

Een paar jaar geleden zijn we, vanuit het diaconaat, begonnen met de mobiele theebrigade en inmiddels zijn er ongeveer 100 deelnemers en 14 begeleiders.

Er wordt door een diaken in samenwerking met het pastoraat geïnventariseerd wie er graag bezoek wil ontvangen en ook bij iemand op bezoek wil. Zo worden er vier oudere gemeenteleden aan elkaar gekoppeld. Twee vrijwilligers halen drie gemeenteleden thuis op en nemen een 'theemand' mee waar van alles in zit. Onder andere thee, kopjes, wat lekkers enzovoort, zodat we niet afhankelijk zijn van het huisraad van de gastheer/-vrouw. De vrijwilligers zetten thee en zorgen dat de gesprekken op gang komen. De bedoeling is dat dit een aanzet is om de, veelal oudere, deelnemers nieuwe vriendschappen op te laten bouwen. Ongeveer 1x per jaar wordt er een uitje georganiseerd voor alle deelnemers. Dit alles wordt zeer gewaardeerd door de deelnemers. De mobiele theebrigade is een activiteit waarin diaconaat en pastoraat hand in hand gaan. Daarom is er geregeld contact met het pastoraal beraad en worden predikant en kerkelijk werker op de hoogte gehouden van de activiteiten en indien nodig verzocht om pastorale aandacht.

6 Het fietsenspreekuur

In samenwerking met Crossroads Leiden is er iedere donderdagavond een druk bezocht fietsenspreekuur voor wijkbewoners die een 'gewone' fietsenmaker niet kunnen betalen. Daar wordt door 4-5 vrijwilligers uit kerkelijk Leiden hard gewerkt om tegen kostprijs plus 1 euro de kapotte fietsen te repareren. Tevens heeft dit project een pastoraal randje, doordat er een kopje thee gedronken wordt en er ruimte is voor een praatje waar nodig. Hierbij is ook een diaken aanwezig.

7 WijkplaatsCafé

Om de week op vrijdagavond is er het WijkplaatsCafé, waar iedereen welkom is. De week ervoor gaat er een email uit met een herinnering voor de deelnemers. De avond wordt georganiseerd door een diaken, maar is ook van pastoraal belang. Gemiddeld zijn er zo'n 20-25 deelnemers.

8 Collectiedoel jeugdwerk en vrije keus collectes in de dienst

Tijdens de jeugdkapel en de kindernevendienst is er de mogelijkheid te doneren aan een eigen gekozen goed doel. Het ene jaar kiest de kindernevendienst een doel uit en het andere jaar de jeugdkapel. De diakenen kunnen hier een ondersteunende rol in spelen. Er wordt ieder jaar gevraagd aan de kinderen en jongeren een inzamelingsactie te houden voor het goede doel, die ze geheel zelfstandig organiseren.

Twee keer per jaar mogen kerkelijke gemeenten binnen de PGL zelf de bestemming van de uitgangscollecte kiezen. Bij De Verbinding gaat de opbrengst een van beide keren naar het collectiedoel van het jeugdwerk in dat jaar.

9 Roemeniëcontact

Sinds 1990 houdt de Istihazacommissie zich bezig met ontwikkelingshulp in het dorp Istihaza, Roemenië, gelegen in voormalig Hongaars Transsylvanië.

Niet alleen op geestelijk maar ook op materieel gebied wordt, voor zover mogelijk, de helpende hand geboden. De commissie is, mede door gebrek aan vrijwilligers, maar ook de veranderende hulpvraag, de hulp aan het afbouwen.

In overleg zal er af en toe een (extra) collecte worden gehouden voor Istihaza.

10 Exodushuis Leiden

Met het Exodushuis in Leiden is in de laatste jaren een goede band gegroeid. Er is samenwerking met SAT, de eetgroep. Iedere maaltijd komen er twee bewoners van het Exodushuis mee eten. Dit wordt zowel door de 'gewone' deelnemers als de bewoners van het Exodushuis als een verrijking van het samenzijn ervaren.

11 Amnesty International

Deze organisatie strijdt tegen onrecht met argumenten voor eerlijke rechtspraak, rechtshulp voor gewetensgevangenen en vooral humane behandeling van die gevangenen tijdens hun detentie. Vanuit de gemeente wordt dit werk ondersteund door het maandelijks schrijven van brieven aan de betreffende overheidsinstanties.

Maandelijks is er iemand aanwezig van Amnesty International na een kerkdienst om de actuele schrijffactie onder de aandacht te brengen en de gemeenteleden te motiveren een brief te versturen.

12 Wereldwinkel

In de adventsweken wordt er samen met de diaconie gekeken wanneer er ruimte is voor de Wereldwinkel in de foyer na een dienst. Het is fijn om ze erbij te hebben en de kraam wordt dan ook ingericht met het zicht op Kerst.

D. Doelstellingen komende beleidsperiode

Het pastoraat en het diaconaat gaan hand in hand. Er zal dus ook overlap zijn in activiteiten. Daarom is de samenwerking tussen beide belangrijk. Dit zal een van de aandachtspunten zijn in de komende beleidsperiode, ook als het gaat om contact met andere organisaties.

Nieuwe ideeën zetten we in overleg om in activiteiten en samen bekijken we of de mogelijkheden er zijn om het blijvende activiteiten te laten worden, of dat het een eenmalige activiteit is. Hierbij valt te denken aan de vraag of er genoeg vrijwilligers zijn om de nieuwe activiteiten te kunnen continueren.

We willen zorgen voor een goed contact met de centrale kerkelijke organen op plaatselijk en regionaal niveau, zoals het College van Diakenen, De Bakkerij en de Algemene Kerkenraad. In alle drie de organen zijn wij vertegenwoordigd. Ons streven is dat de komende beleidsperiode te continueren.

Verder willen we onderzoeken, voor zover onze menskracht dat toelaat, of er mogelijkheden zijn om met niet-kerkelijke organen contacten op te bouwen vanuit diaconaal perspectief. Te denken valt aan: wijkverenigingen, basisscholen en projecten voor begeleid wonen.

De afgelopen beleidsperiode hebben we voor de Kerst-/zomerbonnen van de diaconie al contact gehad met enkele basisscholen. Dit wordt zeer gewaardeerd door de betreffende directies.

Met de Oud-Katholieke Parochie en de Evangelisch-Lutherse Gemeente willen we werken aan aandacht en hulp voor ouderen in de wijk, zoals de mobiele theebrigade in samenwerking met het pastoraal beraad.

Het bestaande contact met het Exodushuis willen we weer intensiveren en vernieuwen.

6 Kinderen en jongeren

'Gelukkig de mensen die kinderen te vriend hebben!'

A. Oppasdienst en crèche

Voor de jongste kinderen van 0-4 jaar is er mogelijkheid om tijdens de eredienst naar de oppasdienst te gaan. Doel is dat ouders de mogelijkheid krijgen om de eredienst te bezoeken terwijl de kinderen het naar hun zin hebben en daarnaast wennen aan de kerkgang. Het betekent dat kinderen van jongs af aan hun plaats hebben in de gemeente en opgroeien en thuis zijn in de kerk. Er is veel speelgoed aanwezig. Daarnaast is er mogelijkheid om op speelse wijze met de Bijbelse verhalen bezig te zijn. Door kleurplaten en puzzels van Bijbelse figuren en/of voorstellingen, regelmatig wordt er uit de *Kijkbijbel* van de kindernevendienst voorgelezen. Ouders hebben de mogelijkheid om de kinderen vóór de zegen op te halen zodat ook zij betrokken zijn bij de zondagse rituelen.

Doelstelling

- Er is geen prentenbijbel aanwezig die aansluit bij de belevingswereld van de jongste kinderen. Deze willen we graag aanschaffen.

B. Kindernevendienst

Elke zondag is er in de dienst bijzondere aandacht voor de jonge kinderen. Zoals een ouderling en een diaken dienst doen volgens rooster, zo wordt er ook elke week een 'kind van dienst' gevraagd. Dat kind ontsteekt een kaars aan het begin van de dienst, draagt die kaars naar de ruimte voor de nevendienst en weer terug, en helpt bij het collecteren wanneer de kinderen zijn teruggekomen uit de nevendienst. Eveneens is er wekelijks een 'woord voor de kinderen', verzorgd door de voorganger. Dit woord heeft op 'gewone' zondagen de vorm van een gesprek. In de adventsweken en in de veertigdagentijd is er in principe een project dat door de leiding in samenwerking met de voorganger wordt verzorgd. De kindernevendienst is voor kinderen tussen 4 en 12 jaar oud. Doorgaans zijn er twee groepen: de jongere kinderen en de oudere. Er wordt gewerkt aan de hand van het materiaal uit *Kind op Zondag*. In principe volgen we zowel voor de dienst in de kerkzaal als voor de nevendienst het landelijk oecumenisch leesrooster, dat in *Kind op Zondag* ook meestal wordt aangehouden. Af en toe wijken we hiervan af. In dat geval wordt in samenspraak met de predikant naar passend materiaal gezocht. In juni 2017 beproeven we op uitnodiging van het NBG een nieuwe methode. Als het NBG deze methode in oktober 2017 daadwerkelijk gaat introduceren, beslist de leiding van de nevendienst in het najaar van 2017 in overleg met het MLO over aanschaf en gebruik.

Doelstellingen

- In de kindernevendienst wordt weer gezongen. Liedjes kunnen worden aangeleerd in de kindernevendienst, en via bijvoorbeeld Youtube kunnen ouders met kinderen thuis oefenen.
- Aantrekken van nieuwe leiding. De leiding is veranderd qua samenstelling, maar niet uitgebreid. De groep is nog steeds te klein. Met de leiding van de kindernevendienst wordt een plan gemaakt hoe aan meer leiding te komen, bijvoorbeeld het vragen van ouders van kinderen die naar de nevendienst komen.

- Hernieuwde aandacht voor de rol van kinderen in de viering. De kinderen moeten zich thuis voelen en zich kunnen herkennen in de viering op zondag. In bestaande overlegstructuren en bijeenkomsten worden de ideeën die er leven over de rol van de kinderen in de viering besproken en op haalbaarheid getoetst. Voor die discussie wordt in elk geval contact gezocht met de leiding van de kindernevendienst, het MLO, de kerkenraad en de ouders van de kinderen in de nevendienst.
- Het ‘woord voor de kinderen’ wordt, indien er een gastvoorganger is, in samenspraak voorbereid. Vanuit de leiding van de kindernevendienst wordt contact gelegd met de gastvoorganger.

Naast de wekelijkse nevendienst zorgt de leiding ook voor bijzondere activiteiten door het jaar heen:

Startmiddag voor de kinderen eind augustus / begin september

Kinderkerstfeest

Palmpasen

Voor een aantal van deze activiteiten worden actief mensen uitgenodigd door berichtgeving in wijkkranten, op basisschool Joppensz, het verzenden van mails of brieven, enzovoort. Op deze manier heeft het kinderkerstfeest een duidelijke functie in de wijk gekregen. En ook de viering van Palmpasen heeft hierdoor een ander karakter gekregen.

De leiding van de kindernevendienst vergadert zeswekelijks om de achterliggende periode te evalueren, de komende diensten te bespreken en voor te bereiden en een taakverdeling te maken.

Een lid van de leiding maakt deel uit van het MLO. In dit overleg worden bijzondere diensten en projecten gepland en besproken.

Samen met de jeugdkapel wordt jaarlijks een project gekozen dat als collectedoel kan dienen voor de kindernevendienst en de jeugdkapel. Naast collecteren worden er ook andere activiteiten georganiseerd om geld in te zamelen voor het gekozen doel.

Kinderen van groep 7 en 8 worden uitgenodigd om deel te nemen aan de basiscatechese (zie hoofdstuk 7)

C. Jeugdkapel

Tweewekelijks komen jongeren die naar de middelbare school gaan tijdens de eredienst bij elkaar, met uitzondering van de vakantieperiodes. Verschillende werkvormen, waaronder discussie, spelvorm en samenwerken worden afgewisseld met vaste onderdelen: gebed, zang, collecte. Samen met de kindernevendienst wordt jaarlijks een project gekozen dat als collectedoel kan dienen voor de kindernevendienst en de jeugdkapel. Naast collecteren worden er ook andere activiteiten georganiseerd om geld in te zamelen voor het gekozen doel.

De doelen van de jeugdkapel zijn:

- De jongeren in de gemeente geïnteresseerd houden in de kerk en het geloof en hen van daaruit te stimuleren tot een actieve bijdrage aan het gemeente zijn.
- De jongeren een eigen plek geven waar zij elkaar kunnen ontmoeten.

- De jongeren zich welkom laten voelen in de kerk – na de periode in de kindernevendienst.

Er zijn speciale vieringen en projecten (cycli) ter gelegenheid van Kerst, Pasen en Pinksteren alsmede een jeugddienst. Het leesrooster wordt waar mogelijk gevolgd, er wordt gebruik gemaakt van Kind op Zondag. Ook worden actuele thema's besproken. Vanuit de jeugdkapel wordt deelname aan de bijzondere kerkdiensten (hoogtijdagen, doop- en avondmaalsdiensten) gestimuleerd door bijvoorbeeld samen deze diensten te bezoeken. Naast de vieringen wordt ruimte geboden voor groepsvorming, wederzijdse ontmoeting en ontspanning - door het kerkseizoen te starten met een kampweekend en af te sluiten met een gezamenlijke activiteit. Tevens worden er gedurende het jaar enkele gezellige avonden georganiseerd.

Doelstelling

Op een ontspannen manier de jongeren in Leiden (bovenwijks) met elkaar in contact brengen.

7 Catechese en kringen

'Men kan niet in de waarheid doordringen tenzij door de liefde.' (Augustinus)

A. Doelstelling

Binnen onze geloofsgemeenschap vormt 'leren' een brug tussen 'vieren' en 'dienen'. Het gaat erom met elkaar in gesprek te komen over vragen over geloven, kerk-zijn en samenleven. Samen zoeken we naar de waarheid over ons leven, die - met de woorden van Augustinus - alleen door de liefde gevonden kan worden. Het doel van de zoektocht is niet het 'bezit' van waarheid, maar de verbinding met elkaar en met de doorgaande lijn van kerk en traditie. De kernwaarden die in hoofdstuk 1 van dit beleidsplan zijn verwoord vormen daarbij een bron van inspiratie en zijn tegelijk oriëntatiepunten.

Het leren in de gemeente gebeurt op verschillende manieren, voor alle leeftijden. Het krijgt vorm in catechisatie voor (jonge) kinderen, bijeenkomsten van de tieners op zondagochtend of van jongvolwassenen op vrijdagavond, traditionele Bijbel- en leeskringen, maar ook op zogenaamde open contactmorgens en in een 'preekteam' voor theologen. Hoe divers ook in vorm en samenstelling, het verbindende element is dat we van en met elkaar leren en leven uit de liefde van God die ons is verkondigd.

B. De huidige situatie: gesprekskringen en catechisaties

1 Bijbelkring Vredeskerk

Deze kring bestaat al vele jaren en heeft een pastoraal karakter. Eens per maand op een woensdagochtend komt men bij elkaar om over en naar aanleiding van zelf gekozen gedeelten uit de Bijbel met elkaar in gesprek te zijn. Onderling contact is belangrijk. Persoonlijke ervaringen worden in een sfeer van vertrouwen met elkaar gedeeld en worden gespiegeld aan verhalen uit de Bijbel.

2 Roomburgkring

Deze kring is voor bewoners van de wijk Roomburg. Bij een van de deelnemers thuis komt men regelmatig bijeen op een doordeweekse ochtend, om onder leiding van de predikant te spreken over een thema. Begonnen als ontmoeting van nieuwe bewoners in de wijk, is de kring nu een catechisatie voor volwassenen geworden, waarin traditionele begrippen opnieuw worden geijkt.

3 Basiscatechisatie

De basiscatechisatie voor kinderen uit de groepen 7 en 8 van de basisschool wordt zeer gewaardeerd. Kinderen leren op speelse manier veel over de Bijbel, de kerk en haar traditie en over andere religies. Ze doen allerlei indrukken op tijdens excursies. Ze ontwikkelen zich gedurende twee jaren, individueel en als groep. En zo ervaren ze dat het leuk kan zijn om bij de kerk te horen. Naar verwachting kan er de komende jaren niet meer altijd een groep voor een tweejarige cursus worden samengesteld. Toch gaan we door, maar voegen een tweede activiteit toe, met ingang van het seizoen 2017-2018 (zie bij voornemens).

4 Theologische gesprekskring, rond een bepaald thema of een boek

Onder leiding van de predikant of een andere theoloog van De Verbinding wordt samen een theologisch boek gelezen en besproken. Dit leidt tot verdieping, bijvoorbeeld als het gaat over de 'joodse wortels' van de kerk of de plek van het geloof in onze gesecculariseerde samenleving. In 2017 worden in het kader van '500 jaar Reformatie' enkele op zichzelf staande leerhuizen aangeboden, in samenwerking met andere geloofsgemeenschappen.

Voor de tijd daarna - vanaf het najaar van 2017 - is het goed de opzet en doelstelling opnieuw te bekijken. De predikant heeft het beraad van theologen gevraagd om ideeën voor de opzet van de kring in de toekomst.

5 Gesprekskring jongvolwassenen

Op vrijdagavonden is er in de foyer van de kerk een gesprekskring voor jongvolwassenen (20-35). De sfeer is informeel en gezellig. Het sociale contact is belangrijk en de deelnemers zijn actief betrokken. De onderwerpen worden door hen zelf ingebracht en hebben direct te maken met eigen ervaringen.

6 Gesprekskring 'Geloven met je kind, geloven in je kind'

Deze kring is voor ouders met kinderen in de basisschoolleeftijd. Er wordt gesproken over geloofsopvoeding en opvoeding in het licht van het geloof. Ouders zijn elkaar tot steun door hun ervaringen te delen. Het gesprek over geloof en opvoeding daagt de deelnemers ook uit om hun eigen geloof - met alle vragen en twijfels die daarbij horen - opnieuw onder woorden te brengen en om te reflecteren op hun eigen levenservaringen - als ouder, maar ook als kind.

7 Pastorale gesprekskringen en bijeenkomsten, projectmatig

Van tijd tot tijd worden kringen op projectbasis georganiseerd, bijvoorbeeld rondom rouwverwerking of bijeenkomsten voor doopouders. Opzet en organisatie van deze bijeenkomsten worden besproken in het pastoraal beraad. Het onderlinge contact is bij deze incidentele kringen belangrijk. De deelnemers leren elkaar (beter) kennen, delen hun ervaringen en er kunnen nieuwe initiatieven ontstaan.

8 Literatuurkring

Er bestaat een literatuurkring, die als vaste groep en enigszins verborgen functioneert. Het is goed om in de komende periode daarnaast een open aanbod te organiseren.

C. Concrete voornemens

Er gebeurt veel, dankzij actieve betrokkenheid van gemeenteleden. Alle bovengenoemde vormen zijn - al of niet met aanpassingen - vitaal en hebben toekomst. De verbeelding stopt echter niet, we blijven nadenken over manieren van leren die passen in deze tijd. We denken concreet aan de volgende punten.

1 Catechisatie voor jonge kinderen

Enkele keren per jaar zal op zaterdagmiddag een bijeenkomst voor jonge kinderen (groep 3-6 basisschool) en hun ouders worden georganiseerd. Gedacht wordt aan 3 momenten per jaar, in oktober, februari en mei, telkens rondom een bepaald thema en met speelse werkvormen. In mei zou eveneens een dienst met speciale aandacht voor / betrokkenheid van de jonge kinderen kunnen worden gevierd. Er wordt met ouders van jonge kinderen contact gezocht om samen dit idee te bespreken / uit te werken.

2 Catechisatie voor volwassenen: Wat geloof je? Hoe geloof je?

Er blijft behoefte bestaan aan een vorm van catechisatie voor volwassenen waarin ter sprake kan komen wat de kernwoorden van het geloof zijn en hoe je geloven concreet gestalte kunt geven. Bijbelteksten komen ter sprake, geloofsartikelen uit de traditie passeren, maar centraal staat de vraag hoe geloven, in samenhang met verlangen, in het leven en samenleven gestalte zal krijgen anno nu.

3 Gesprekskringen in de tehuizen

In 2016 is door de predikant en kerkelijk werker overleg gevoerd met de geestelijk verzorgers in de verschillende tehuizen. Conclusie is dat voor Groenhoven en Lorentzhof geen behoefte is aan aanvulling vanuit De Verbinding op het bestaande aanbod in de tehuizen. Vanuit het verleden is er vanuit de Maranathawijkgemeente in de Robijnhof en in Schouwenhove een traditie van kringwerk. Gekozen is om die voort te zetten, zij het deels in een wat andere vorm:

a voor de bewoners van de aanleunwoningen bij de Robijnhof wordt 4 x per jaar een gesprekskring rond een bepaald thema gehouden; hiermee is eind 2016 een begin gemaakt.

b voor de bewoners van Schouwenhove wordt gezocht naar een goede vorm van kringwerk. Eind 2016 is gesproken over experimentele vormen, met een combinatie van vieren én onderling gesprek, maar hiervoor is niet gekozen. Er bleek meer behoefte te zijn aan een gesprekskring (3 tot 4 keer per jaar) met een wisselend onderwerp, bijvoorbeeld aan de hand van een afbeelding uit de kunst of een apocrief Bijbelboek.

4 Meditatieve kringen die aansluiten op de tijd van het (kerkelijk) jaar

- Sinds enige tijd worden op projectbasis kringen aangeboden waarin meditatie en spiritualiteit aandacht krijgen, zoals de Adventsmeditaties 2016. De leiding ligt in handen van een theoloog die lid is van De Verbinding.
- In samenwerking met de Protestantse Gemeente Leiden Zuidwest zijn in 2017 twee meditatie-avonden georganiseerd in het kader van 500 jaar Reformatie, o.l.v. de predikant van Zuidwest en de kerkelijk werker van De Verbinding. Gebleken is dat er behoefte bestaat aan christelijke meditatievormen. Onderzocht wordt of en hoe dit vorm kan krijgen binnen onze geloofsgemeenschap.

5 Kringen 500 jaar Reformatie

Naast de meditatieve bijeenkomst zijn er voor 2017 nog twee andere gepland in het kader van 500 jaar Reformatie: een bijeenkomst over het avondmaal in de beeldende kunst en een avond 'Eten met Luther'.

6 Literatuurkring

Het is goed een nieuw aanbod te doen voor een literatuurkring. Een of meer theologen uit de gemeente kunnen deel uitmaken van deze kring om de deelnemers te begeleiden waar nodig, op interactieve wijze.

7 Kringen met activiteiten

Gedacht wordt aan het opzetten van kringen waarin de ontmoeting centraal staat. Dat kan op allerlei manieren: tijdens wandelgesprekken, in een schrijfcafé, enzovoort. Dit voornemen is wel concreet, maar nog in het stadium van een idee.

8 Communicatie en publiciteit

'Wie een wijs hart heeft, spreekt verstandige woorden, en geeft kracht aan het betoog van zijn lippen.' (Spreuken 16:23)

A. Stand van zaken

Communicatie is een noodzakelijk onderdeel van het kerk-zijn met elkaar. Zowel naar de mensen binnen de geloofsgemeenschap, als naar mensen buiten die gemeenschap. Communicatie heeft tot doel mensen te informeren en te enthousiasmeren. Daarnaast is communicatie geen zaak van een enkeling of een commissie, maar van alle mensen. Iedereen kan zijn of haar steentje bijdragen aan het praten over en delen van de gemeenschap.

Tijdens de afgelopen beleidsperiode is er officieel een nieuwe geloofsgemeenschap ontstaan, met een nieuwe naam: De Verbinding. Hier hoort ook een nieuw logo en nieuwe huisstijl bij. Deze zullen de komende tijd nog verder worden uitgerold, bijvoorbeeld in de aankleding van het kerkgebouw en verdere *stationary* (voorwerpen voor dagelijks gebruik waarop het logo wordt aangebracht).

Ook is sinds Pinksteren 2016 de website helemaal vernieuwd. De website blijft verder ontwikkeld worden, bijvoorbeeld op het gebied van foto's. Ook zal de agenda uitgebreid worden met niet-kerkelijk gebruik, zodat het voor de huurders en kerkelijke activiteiten duidelijk is wanneer de kerk gebruikt wordt.

Daarnaast zijn de volgende elementen uit de vorige beleidsplannen opgepakt:

- Het draagvlak voor de samenvoeging is verbreed. Ook gevoelsmatig zijn we een geloofsgemeenschap geworden.
- Er is een projectgroep voor de felicitatiekaarten ontstaan.

De volgende punten zijn niet opgepakt:

- Er is geen digitale dan wel papieren nieuwsbrief gemaakt. Dit is echter ook niet noodzakelijk met de goede website die er nu is en de mededelingen op de gestencilde liturgie van de zondagse eredienst.
- Er is geen inventarisatie gemaakt van alle groepen binnen de geloofsgemeenschap en hun communicatiewensen via de website. Er functioneren al goede zelfstandige e-mailgroepen en het gebruik van sociale media zoals Whatsapp hebben deze functie al overgenomen.

B. Voornemens

Ook de komende jaren zullen we aandacht moeten besteden aan het ontwikkelen van communicatiemiddelen, vooral waar het externe of moeilijk bereikbare doelgroepen betreft. Dit is een voortgaand proces dat constante aandacht verdient.

Papieren informatiedragers zijn snel verouderd. Voor eenmalige activiteiten zijn flyers prima om deze activiteiten ook buiten de kerkelijke wijk bekend te maken, maar voor andere (vaste) doelen werkt de website beter.

Daarnaast werkt communicatie tegenwoordig grotendeels met beeld en minder met tekst. In flyers dienen we hier rekening mee te houden.

Daarnaast is het blijvend van belang onze communicatie te verdiepen.

De afgelopen periode heeft onze geloofsgemeenschap vrij consequent een laagdrempelige boodschap uitgezonden: we zijn een moderne, open gemeente met een protestants-christelijke signatuur, tolerant, gastvrij, vriendelijk en met aandacht en activiteiten voor jong en oud. Het blijft

nodig dat deze centrale boodschap een verdiepingsslag krijgt. In een tijdsgewricht waarin de kerken onder druk staan, is profilering een belangrijk onderscheidend gegeven.

De Verbinding heeft binnen de pluriformiteit van PGL en PKN een eigen 'smoel', een eigen identiteit die intern sterk wordt gevoeld, maar voor de buitenstaander veel minder duidelijk is.

Horen bij De Verbinding gaat verder dan lage drempels en open deuren. Het is onze uitdaging om de gedeelde waarden die hieraan ten grondslag liggen duidelijker in onze communicatie te vervatten.

Deze verdiepingsslag hangt samen met de vragen waar wij ons als gemeente voor geplaatst zien.

Hoe kunnen wij het kerk-zijn vormgegeven met een teruglopend en vergrijzend ledenbestand?

Verdieping is een moeilijk proces dat slechts met heel kleine stapjes kan plaatsvinden. Maar het is zinvol en raadzaam om als geloofsgemeenschap deze stappen te blijven zetten.

C. Concreet

1 Er wordt een Facebookpagina aangemaakt voor de geloofsgemeenschap. Hierop kan zowel naar buiten toe als naar binnen aandacht komen voor de brede verscheidenheid aan activiteiten die ontplooid worden. Beeld maakt hier een belangrijk onderdeel van uit.

- Er wordt nagedacht over en gezocht naar een aantal mensen dat het beheer van deze Facebook-groep op zich wil nemen. Deze groep neemt ook mee dat er naar de privacy (*taggen* van mensen) gekeken wordt.
- Er wordt geprobeerd bewustzijn bij de kerkleden te creëren om foto's te maken van allerlei activiteiten en die ook te delen via de groep.
- Er wordt in de loop van deze beleidsperiode ook gekeken naar andere sociale media.
- De communicatiecommissie zal het voortouw nemen om dit uit te rollen en te zoeken naar enthousiaste mensen om dit op zich te nemen.

2 We streven naar regelmatige verslagjes met foto's op de website van leuke activiteiten die zijn ondernomen. We willen bij iedereen een bewustzijn creëren om hieraan mee te doen. Dit kan goed in combinatie met sociale media.

3 Er wordt geprobeerd de huisstijl onderdeel te laten zijn van alle uitingen van de geloofsgemeenschap, op papier en online.

Alle rondzendbrieven en folders komen daarom langs de commissie communicatie. Zo wordt de huisstijl echt onderdeel van de uitingen.

4 De communicatiecommissie zet zich in om de uitzendingen van de kerkdienst (film) ook te gebruiken om actief onze kerk bekend te maken. Bijvoorbeeld door achteraf stukjes van de dienst te knippen en te delen op de website en Facebook.

Binnen het MLO wordt nagedacht over de randvoorwaarden van de (live)uitzending. Dit is een belangrijke ontwikkeling.

5 Het videoportret dat in opdracht van de Algemene Kerkenraad in het najaar van 2016 van onze geloofsgemeenschap is gemaakt, moet een prominente plek krijgen op de website zodat we hiernaar kunnen verwijzen in de brief voor nieuw ingekomenen.

6 De jaarlijkse kaart met Kerst om vrijwilligers te danken komt voortaan in juni: dan valt de kaart meer op en kan hij gebruikt worden om de vrijwilligersmiddag aan te kondigen.

7 Het contact met de verschillende wijkbladen en bijbehorende websites blijft een punt van aandacht. Persberichten worden voortaan niet alleen naar 'algemene' (huis-aan-huis) kranten gestuurd, maar ook naar wijkbladen en naar andere kerkelijke gemeenten.

In de communicatiecommissie wordt gekeken welke wijkverenigingen actief zijn in het werkgebied van onze geloofsgemeenschap en welke wijkbladen hier bij horen. Er wordt ook onderzocht of er een vaste invulling verzorgd kan worden vanuit onze geloofsgemeenschap in de wijkbladen, zoals een column.

9 Vrijwilligersbeleid

'In iedereen is de Geest zichtbaar aan het werk, ten bate van de gemeente.' (1 Kor. 12:7)

A. Visioen

De kerk bestaat voor het grootste deel uit vrijwilligers. De Protestantse geloofsgemeenschap De Verbinding wil een gemeenschap zijn waar mensen vorm geven aan de gemeente als lichaam van Christus en die met plezier hun gaven en talenten in dienst stellen van de liefde voor elkaar en de ander.

B. Beschrijving huidige situatie

Sinds mei 2016 vormen de Maranathawijkgemeente en de Vredeskerkgemeente samen de Protestantse geloofsgemeenschap De Verbinding. Van oudsher kennen beide wijkgemeenten een actieve groep vrijwilligers. In het vorige beleidsplan van de Vredeskerk was expliciet opgenomen dat er oog en oor is voor een ieder die mee wil doen, vanuit zijn eigen affiniteit en talent. Dit vanuit de gedachte dat betrokkenheid bij onze kerk niet alleen maar energie mag kosten, maar ook inspiratie moet brengen. Stapeling van functies moet dan ook voorkomen worden. Ook is er een markering van de taken aan het begin én eind en wordt er per persoon bekeken hoe taken worden omschreven. Aan de ambtstermijn van vier jaar wordt vastgehouden; bij verlenging kan afgeweken worden en ook gekozen worden voor een periode van twee jaar. Daarnaast zijn er verschillende ambtsdragers die niet deelnemen aan de kerkenraadsvergaderingen. Op een aantal terreinen is een tekort aan vrijwilligers. Te denken valt hierbij aan lopers voor de Actie Kerkbalans en mensen die de kerk willen schoonmaken.

De werving van de vrijwilligers gebeurt vooral door de predikant en het moderamen.

Eens in de twee jaar wordt er een activiteit georganiseerd, gevolgd door een maaltijd, om de vrijwilligers te bedanken voor hun inzet van de afgelopen tijd. Ambtsdragers worden bij de beëindiging van hun termijn in de kerkdienst bedankt met een persoonlijk woord. De vrijwilligers uit de andere geledingen worden bij het beëindigen van hun taak in het zonnetje gezet tijdens het koffiedrinken na de dienst. Sinds we De Verbinding zijn, zijn er enkele activiteiten gestopt. Soms komt dit doordat er te weinig menskracht is om de activiteit voort te zetten.

C. Doelstelling

Vrijwilligersbeleid is erop gericht de gemeente op te bouwen, waarin een ieder zijn of haar gaven inzet: de juiste persoon op de juiste plaats voor het juiste doel. In deze beleidsperiode willen we de groep vrijwilligers als een apart aandachtsveld zien, zodat we ons met elkaar bewust blijven of opnieuw worden van het belang van het met plezier functioneren van iedere vrijwilliger. Daarbij speelt de verwachting dat, zoals overal, ook in De Verbinding het aantal vacatures zal toenemen, met name als het om ambtsdragers gaat. In dit kader kan voor specifieke taken waarbij een bepaalde vaardigheid benodigd is of die buiten de kerk normaal gesproken tegen betaling worden verricht, gedacht worden over het geven van een vrijwilligersvergoeding. Hiermee dient terughoudend omgegaan te worden omdat deze kosten uit de reeds schaarse algemene middelen betaald moeten worden, en daarmee ten koste kunnen gaan van andere speerpunten. Daarnaast zal worden gekeken naar de mogelijkheden om bepaalde activiteiten/taken meer projectmatig aan te pakken. Het grote voordeel is dat de activiteit / taak hierdoor duidelijker in te kaderen is qua tijdsbesteding en benodigde vaardigheden, waardoor ook de jongeren zich wellicht meer aangesproken voelen.

Het gaat erom een vrijwilligersbeleid te ontwikkelen dat passend is voor De Verbinding. Daarbij spelen de maatschappelijke ontwikkelingen een grote rol. Onze tijd is een sterk veranderende tijd, wat zijn weerslag heeft op onze geloofsgemeenschap. Dit vraagt om een terugkerend bezinnend gesprek met elkaar over wat we als gemeente willen blijven doen en wat anders kan, of niet meer hoeft of mogelijk is. Het profiel van de vrijwilliger is meer gedifferentieerd dan vroeger.

D. Voornemens

1 Het bestaande beleid op de drie volgende velden tegen het licht houden, lijkt een goede zaak nu we De Verbinding zijn. In overleg met elke commissie, raad of werkgroep zal worden verzameld wat goed gaat en wat verbeterpunten zijn. Daarbij worden de verwachtingen voor de komende jaren meegenomen. Tevens zal worden aangegeven hoe de verbeterpunten aangepakt zouden kunnen worden en op welke wijze het beleid geborgd kan worden.

- Het werven van vrijwilligers (goede taakomschrijving; aanspreken op gaven, kwaliteiten en motivatie)
- Het begeleiden van vrijwilligers (inwerken; toerusting; samenwerken; tussentijdse evaluatie)
- Het uitzwaaien van vrijwilligers (afscheid goed regelen; hoe wordt er bedankt ?; exit-gesprek met evaluatie, enzovoort.)

2 Communicatie is een blijvend aandachtspunt. Daarbij wordt gedacht aan communicatie tussen de vrijwilligers onderling, als ook tussen de kosten-beheerder en de vrijwilligers. Het organiseren van terugkerende momenten waarop expliciet wordt stilgestaan bij hoe het gaat, lijkt belangrijk. Dit zou een vast agendapunt kunnen worden op moderamen- en/of kerkenraadsvergaderingen. Het creëren van een veilige, open sfeer is daarbij van groot belang.

3 Ook kan het goed zijn om een persoon aan te stellen als aanspreekpunt; diegene is vertegenwoordiger van de vrijwilligers. Hij of zij is communicatief en sociaal vaardig; bij voorkeur is dit niet de predikant of de kerkelijk werker (omdat zij te sterke belanghebbenden zijn bij het functioneren van de vrijwilligers).

4 Middelen: in de kerkenraad leeft het idee voor het verrichten van bepaalde activiteiten waar nu moeilijk mensen voor te vinden zijn (zoals schoonmaak) een vrijwilligersvergoeding te geven. Hiertoe moet een begroting worden opgesteld. (De criteria voor vergoedingen zijn: maximaal € 4,50 per uur, maximaal € 150 per maand, maximaal € 1.500 per jaar.) Het gesprek moet gevoerd worden waarom bepaalde groepen/werkzaamheden wel en andere groepen/werkzaamheden niet in aanmerking komen voor een vergoeding.

E. Samenwerken

Een aantal van onze gemeenteleden is actief binnen de tehuizen in onze wijken. Onderzocht kan worden hoe hierin meer samengewerkt kan worden met andere geloofsgemeenschappen binnen Leiden, ten behoeve van de bewoners. Dit met het doel dat we geen dingen dubbel doen, maar juist krachten bundelen.

Afgevaardigden vinden die onze geloofsgemeenschap in de classis vertegenwoordigen, is lastig. De verwachting is dat dit in de toekomst alleen maar zal toenemen. Onduidelijk is op dit moment of

hier nieuwe wegen zijn in te slaan. Het verdient aanbeveling om hierover het gesprek aan te gaan, juist ook binnen de PGL, voor zover dit nog niet gebeurt.

Daarnaast is het goed dat bij elke activiteit binnen de geloofsgemeenschap, bestaand of nieuw, de vraag naar 'wat kan samen met anderen' een grotere rol gaat spelen.

10 Gebouwen

'We vormen onze gebouwen; daarna vormen zij ons.' (Winston Churchill)

A. Huidige situatie

Onze geloofsgemeenschap beschikt over 2 gebouwen:

- Vredeskerk, een kerkgebouw in de Professorenwijk, eigendom van de PGL
- de Wijkplaats, een gehuurde locatie in de Mors

Er zijn twee groepen gebruikers: kerkelijke en niet-kerkelijke. Naast het gebruik voor kerkelijke doeleinden wordt het gebouw verhuurd aan met name maatschappelijk-sociale instanties en de oecumenische partners uit de regio. De gebouwen worden gebruikt voor concerten, recepties, vergaderingen, maar in beginsel niet voor feesten en partijen. Daarbij geldt voor het gebruik van de Wijkplaats dat de huurder geen geluidsoverlast mag veroorzaken in verband met de bovenburen. Er wordt geen concurrentie gezocht met commerciële gelegenheden.

Het huidige beleid is erop gericht beide locaties een duidelijke 'plek in de wijk' te laten zijn. Als gemeenschap maken we deel uit van de samenleving en we willen betrokken zijn en blijven op onze omgeving. Dit gebeurt in contacten met onder andere wijkverenigingen, verzorgingshuizen, scholen, het Exodushuis, enzovoort. Daarin fungeren de gebouwen als belangrijk centrum voor contact en activiteiten. Vanuit beide gebouwen willen we de relaties met de omgeving verder uitbouwen, ook in de komende beleidsperiode.

Dit betekent dat we het gebruik van de gebouwen verder willen intensiveren (voortgaan op de ingeslagen weg). Wij realiseren ons daarbij dat dit voor de Vredeskerk als gebouw meer kansen zal bieden dan voor de Wijkplaats.

Verdere intensivering vraagt wel extra menskracht, organisatie en beheersactiviteiten. In de komende beleidsperiode willen we zorgen voor een beter evenwicht tussen belasting van de gebouwen (en bijbehorende beheersorganisatie) en belastbaarheid van de benodigde menskracht, zowel professioneel als vrijwillig. Dit betekent het verder professionaliseren van de beheersorganisatie door een heldere taakstelling en bijbehorende (procedure-)afspraken, een juiste rolverdeling tussen kosten-beheerder en vrijwilligers (hulpkoster en schoonmaak), een redelijke vergoedingsregeling voor ondersteuning bij verhuuractiviteiten en goede afspraken over de financiële afwikkeling met het College van Kerkrentmeesters (de financieel eindverantwoordelijke en de werkgever van de kosten-beheerder).

B. Resultaten vorige beleidsplannen

In algemene zin is het beleid om de gebouwen een duidelijker gezicht in de wijk te geven geslaagd, met name door een toename in gebruik door derden (verhuringen). In de beleidsperiode namen de verhuringen in de Vredeskerk toe van 27 in heel 2015 tot 37 in de eerste negen maanden van 2016. De Wijkplaats werd in 2012 niet verhuurd, in de jaren daarna is hiermee een begin gemaakt. Tot aan september 2016 is de ruimte een tiental keer verhuurd. Dit is gerealiseerd door de inzet van velen en door het meer aantrekkelijk maken van de gebouwen.

De Wijkplaats is in de afgelopen beleidsperiode vooral gebruikt voor op de wijk gerichte kerkelijke activiteiten en voor kerkelijke vergaderingen. Het gebouw heeft een opknappbeurt gehad waarbij de ruimte werd opgefrist door schilderwerk en door de plaatsing van nieuw, modern meubilair. Recent werd ook de keuken verrijkt met een elektrisch fornuis (wat de verhuur weer aantrekkelijker maakt).

C. Doelstellingen

- Verdere versterking van de ‘plek in de wijk’ door intensivering van het gebruik van de gebouwen (verhuur)
- Het nog aantrekkelijker maken van de gebouwen door verbetering inrichting en aantrekkelijker maken van de directe omgeving (met name Vredeskerk).
- Het in goede staat houden van de gebouwen in overleg met het College van Kerkrentmeesters.
- Doelstelling voor de Wijkplaats: Ruimte houden voor het lokale kerkelijk en sociaal werk en verhuren daar waar mogelijk.

D. Concrete voornemens

Vredeskerk

1 Versterking van de plek in de wijk door intensivering van het gebruik van het gebouw.

In samenwerking en afstemming met de kosten-beheerder van de Vredeskerk zal verdere uitbreiding van de verhuur worden nagestreefd (continuering van beleid). De vraag is nog steeds groeiend en het aanbod vanuit de Vredeskerk financieel aantrekkelijk en (veelal) passend. Dit heeft impact op het gebruik van het gebouw en het beheer en schoonmaak. Dit vergt extra aandacht op de volgende punten, waarop in de komende periode acties zullen plaatsvinden. Dit zal worden opgepakt door de kosten-beheerder van de Vredeskerk, de beheerder van de Wijkplaats en de ouderling met taak gericht op het gebouw.

- Verdere verheldering van takenpakket en financiële afhandeling uitgevoerde werkzaamheden door kosten-beheerder. Afstemming takenpakket op beschikbare uren kosten-beheerder.
- Verdere verduidelijking tariefstelling.
- Onderzocht zal worden of een verdere scheiding van kosten- en beheerderstaken wenselijk is om de toename van gebruik van de gebouwen te optimaliseren.
- Onderzocht zal worden op welke wijze er meer evenwicht kan worden gebracht in de (vergoeding voor) inzet van vrijwilligers en de huuropbrengsten die nu via het College van Kerkrentmeesters verlopen.

2 Het nog aantrekkelijker maken van de gebouwen door verbetering inrichting en aantrekkelijker maken van de directe omgeving

- Verbetering van de inrichting en faciliteiten. Het voornemen is in de kerkzaal camera's en een beamer te plaatsen en tevens apparatuur in de foyer en de overige zalen, alle opgenomen in een geïntegreerd audiovisueel systeem.

- Wens voor een stiltecentrum blijft in dit beleidsplan opgenomen, zodat het niet uit beeld van De Verbinding verdwijnt.
- In de directe omgeving worden in overleg met gemeente Leiden en het College van Kerkrentmeesters plannen ontwikkeld voor herinrichting van het plein en stoep.

3 Het in goede staat houden van het gebouw in overleg met het College van Kerkrentmeesters. Vanuit het College van Kerkrentmeesters wordt het gebouw planmatig door derden onderhouden. Hierover zijn steeds goede contacten over en weer. In de komende periode zal er veel aandacht worden besteed aan:

- De mogelijkheden om energiebesparende maatregelen door te voeren. Dit is onder de aandacht binnen de projectgroep bewust groen met minder poen.
- Blijvend punt van aandacht is het verwarmingssysteem en warmte terugwin-installatie.

De Wijkplaats

1 Versterking van de plek in de wijk door intensivering van het gebruik van de zaal. In samenwerking en afstemming met de beheerder (dit is een vrijwilliger specifiek voor de Wijkplaats) zal verdere uitbreiding van de verhuringen worden nagestreefd (continuering van beleid).

- Verdere stroomlijning van de financiële afhandeling na verhuring of andere uitgevoerde werkzaamheden. De beheerder van de Wijkplaats pakt dit op.
- Verdere verduidelijking tariefstelling.
- Onderzocht zal worden hoe er meer evenwicht kan worden gebracht in de (vergoeding voor) inzet van vrijwilligers in relatie tot de huuropbrengsten.
- Gerelateerd aan het vorige punt zal worden onderzocht of er voor de inzet van vrijwilligers een vergoeding kan worden gerealiseerd. Waarbij helderheid in regels en afspraken (wanneer wel en wanneer niet) uitgangspunt is.
- De komende periode wordt er gewerkt aan een protocol 'Beheer van de Wijkplaats', om de wisseling tussen de vrijwillige beheerders vloeiend te laten verlopen.

11 Financiën

*‘De zegen van de Heer maakt rijk,
zwoegen voegt er niets aan toe.’* (Spreuken 10:22)

A. Huidige situatie

Het College van Kerkrentmeesters van de PGL is verantwoordelijk voor het beheer van de inkomsten en uitgaven van de PGL. De inkomsten bestaan voornamelijk uit vrijwillige bijdragen (Actie Kerkbalans, collecten) en verhuur van de gebouwen. De uitgaven zijn bestemd voor predikanten, personeel en onderhoud van de gebouwen.

De Actie Kerkbalans is een PGL-aangelegenheid, maar het belang voor De Verbinding is groot. (bekostiging predikant en kerkelijk werker, beheer gebouwen, enz.) Daarom is de ondersteuning door de geloofsgemeenschap zeker van belang.

Daarnaast is er het financiële beheer voor De Verbinding. De opbrengsten bestaan uit wijkbijdragen van de gemeenteleden, overige giften en acties. Jaarlijks worden de leden van de wijk in het najaar aangeschreven in een brief voor de wijkbijdragen. De overige giften bestaan uit extra schenkingen en legaten. Tenslotte zijn er de inkomsten uit de jaarlijkse bollen-, bloemen- en boekenmarkten.

De lasten zijn globaal in te delen in de posten ‘vieren’, ‘leren’, ‘dienen’ en ‘promotie/communicatie’. Het jaarlijkse resultaat schommelt de laatste jaren tussen een klein tekort en een klein positief resultaat.

De werkzaamheden met betrekking tot de wijkfinanciën worden momenteel uitgevoerd door twee personen. Sommige werkzaamheden geschieden gezamenlijk, sommige individueel, maar steeds in overleg.

De werkzaamheden bestaan onder andere uit het boeken van de mutaties, het samenstellen van de exploitatierekening en balans van het boekjaar (dat gelijk loopt aan het kalenderjaar), het opstellen van een begroting en het verrichten van betalingen.

De exploitatierekening en balans worden samengesteld in het eerste kwartaal, de begroting in het najaar.

In het vorige beleidsplan van de toenmalige Vredeskerkgemeente was te lezen: ‘De verschillende geledingen, zoals de kindernevendienst en de jeugdkapel kunnen hun begrotingswensen voor het nieuwe kalenderjaar vóór 1 november van het lopende kalenderjaar indienen.’ Tot nu toe komt hier weinig tot niets van terecht. Als er al een begrotingswens wordt ingediend is dat vaak te laat. Het voornemen is de geledingen strikter aan hun verplichting te houden. Bij niet nakomen zal voor de betreffende geleding een bedrag door de penningmeester(s) worden voorgesteld aan de kerkenraad.

Ook was in het vorige beleidsplan te lezen dat de penningmeester een ‘sluitende’ begroting moet indienen. Als de verwachting echter is dat de lasten meer zullen zijn dan de baten is dit niet mogelijk en zal er een tekort moeten worden opgenomen.

B. Doelstellingen

- Het ontwikkelen van activiteiten die moeten leiden tot inkomstenvermeerdering. Dit kan gebeuren door te verbreden en te verdiepen. Verbreden door leden die (nog) niet bijdragen te stimuleren dit wel te gaan doen. Verdiepen door hen die al bijdragen te bewegen meer te geven. De penningmeester en de leden van de kerkenraad kunnen hiervoor, gevraagd en ongevraagd, voorstellen doen.
- Het bestuderen en bespreken van nieuwe vormen en methoden van geldwerving (waaronder bijvoorbeeld het stimuleren van het bestemmen van nalatenschappen ten gunste van de geloofsgemeenschap). De penningmeester neemt hiertoe het initiatief en doet een voorstel dat in de kerkenraad wordt besproken. Concreet wordt gedacht aan het organiseren van een bijeenkomst om gemeenteleden hierover voor te lichten.
- Bewustwording bijbrengen van het belang van gezonde financiën voor de continuïteit van het gemeentewerk en de toekomst van de geloofsgemeenschap. Dit kan bereikt worden doordat de penningmeester tussentijds, wanneer dat wenselijk is, de kerkenraad attendeert op ontwikkelingen die gewenst of juist niet gewenst zijn. De kerkenraad zou dan, indien nodig, maatregelen kunnen nemen en/of de betreffende personen, geledingen of gehele gemeente kunnen aanspreken of aansturen. Op die manier kan de gehele gemeente ook financieel betrokken worden bij de activiteiten in onze gemeente.